

Nicolas Maslowski

Posudek vedoucího magisterské práce

Petr Jakubčanin, SKINHEADSKÁ SUBKULTURA V POSTINDUSTRIÁLNÍ DOBĚ A JEJÍ MOŽNÝ VÝVOJ OČIMA JEJÍCH ČLENŮ

Tbilissi 17/05/2024

Petr Jakubčanin napsal historicko-sociologickou práci empiricko-analytického charakteru s názvem SKINHEADSKÁ SUBKULTURA V POSTINDUSTRIÁLNÍ DOBĚ A JEJÍ MOŽNÝ VÝVOJ OČIMA JEJÍCH ČLENŮ. Práce počítá abstrakt v angličtině i v češtině, 116 normostran obsahu, 5 stran použité literatury a pramenů a 3 stránky ukázky transkripce rozhovoru v příloze. Práce má odpovídající počet odkazů k vědecké literatuře. Vzhledem k počtu stránek, existenci poznámkového aparátu, počtu citovaných knih, kvantitě používaných zdrojů i metod výzkumu, a vzhledem ke kvalitě redakce a argumentace, hodnotím tuto práci jako odpovídající kritériím magisterské práce.

Struktura práce je následující: úvod, teoretická část (4 kapitoly), empirická část (4 kapitoly), závěr. Tento podíl je poněkud matoucí, neboť teoretická část není tak doopravdy o tvorbě teoretického rámce pro empirickou analýzu. Je to spíše analýza podstaty skinheadské kultury, která bude posléze doplněna empirickým výzkumem. Jak píše autor v abstraktu, jde o podstatu „subkultury zakotvené v postindustriální éře. Skrze relevantní literaturu teoreticky analyzuji vztah subkultury skinheads ke kultuře dominantní a odkrývám její charakteristiky utvářené převážně vlivy globalizace, současného kapitalistického systému a vzájemnou interakcí různých společenských činitelů. Těž cílím na znaky a vnitřní diferenciaci subkultury, jež souvisí s její politizací“. Tato první část je tudíž tématem historicko-sociologickým sama o sobě, téma, které samotné by mohlo vystačit na samostatnou diplomovou práci.

Tato analýza je ale tvořena, v této první části, bez jasně definované metody v konkrétním místě, ani bez jasné výzkumné otázky. Místo toho je tu spousta témat, erudovaných úvah, občasných elipsy a někdy až příliš rychlé závěry. Tato část se opírá o bohatou literaturu, ale bez analýzy systematického stavu poznání.

Dle autora je kulturní hnutí skinhead výsledkem postindustriálního individualismu, alienaci, polarizací společnosti (první kapitola). Z jeho analýzy post-industriální doby vyplývá tendence jednotlivců se sdružovat v subkulturách, což tvoří složitý vztah těchto subkultur s dominantní kulturou (druhá kapitola). Autor pak vyhledává kořeny a hlavní specifika skinheadské subkultury: příslušnost k fotbalovým klubům, hudebním žánrům. Tato sociální hnutí odehrávají pozitivní úlohu ve společnosti (třetí kapitola). Tato „teoretická“ část končí představením subkultury samizdatu i jiných publikací skinheadu.

Druhá část práce, zvaná empirická, odpovídá spíše druhé části titulu práce. Jde o analýzu možného vývoje skinheadu očima jejich (českých) členů. V této části, která v rámci teorie vůbec nečerpá z první části, je už prezentována metoda i výzkumná otázka, která se ale týká jen této druhé části. Otázka zní: „V jakém stavu se nachází subkultura skinheads očima jejich členů?“ (s. 56). Další výzkumná otázka je rovněž vyslovena: „Jak vidí čeští skinheads následující vývoj vlastní subkultury?“ (s. 56) Pro zachycení jak se vnímají skinheadi, vedl autor polostrukturované rozhovory. Rozhovory jsou kódované. Autor pečlivě vysvětluje, jak sbíral data, jak se snažil neovlivňovat výsledky, techniky, pomocí kterých hledal respondenty na koncertech i festivalech. Pro pochopení politicky angažovaných skinheadů, jel autor do Berlína na festival uspořádaný německou komunistickou stranou. Autor identifikoval i klasifikoval účastníky podle různých subkultur. Tato část je přínosná i originální, i když občas lituji, že autor z této etnografie tohoto hnutí nezískal víc. Bezesporu je to snaha o analýzu, klasifikaci a popis tohoto hnutí. Autor také prokazuje svou velkou znalost tohoto hnutí.

Diplomová práce je řádně dokumentovaná, konceptuálně občas nekoherentní. Opírá se o bohatou literaturu a početné prameny. Bohužel, část zvaná teoretická nebyla zarámována analytickou metodou, ani výzkumnou otázkou, a prezentující empirickou analýzu nebyla více rozvinuta. Přístup je ale originální a zajímavý. I přes nedostatečně vyargumentovanou analýzu považuji tuto práci za dobrou. Ze všech výše zmíněných důvodů doporučuji práci k obhajobě a navrhuji hodnocení **dobře**.

Otázky na obhajobu:

1. Nakolik se dá považovat hnutí skinhead za levicové, když se v něm vyskytuje národní hnutí, nazi punk, anebo čeští kališníci?
2. Vidíte toto hnutí jako pozitivní element, anebo jako patologický jev? Dá se říct, že jsou s tímto hnutím patologické aspekty spojeny?